

A Prima Vista (eller enbart **a vista**), italienska, betyder *vid första anblicken*. Uttrycket används i musiksammanhang med betydelsen att utföra ett musikstycke direkt efter noter som man inte känner till tidigare och utan föregående övning.

A Vista teknik

Hur du blir en bättre notläsare
Del I - Rytmbilder

av Kenneth Holmström

3:e omarbetade upplagan (digital version 2011)

Tryckt bok: ISBN 978-91-972987-3-5

Digital version: ISBN 978-91-972987-6-6

KHMP FÖRLAG

© 1996, 2006, 2011 KHMP Förlag

Tack!

Genom att köpa böcker och avstå från kopiering, stöder du oss som ger ut noter och böcker. Det skapar fler titlar och ett större urval för dig som användare.

Kopieringsförbud

Detta verk är skyddat av lagen om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk. Skyddet gäller varje form av mångfaldigande genom otillåten tryckning, duplicering, stencilering, bandinspelning, databearbetning etc. Den som bryter mot lagen om upphovsrätt kan åtalas av allmän åklagare och dömas till böter eller fängelse i upp till två år samt bli skyldig erlägga ersättning till upphovsman/rättsinnehavare.

Förord

Detta är den 3:e upplagan av A Vista teknik del I och den är rejält omarbetad. Om du har arbetat med boken tidigare kommer du känna igen dig men märka att en del övningar kommit till, att några försvunnit samt att ordningen på övningarna är lite omkastade. Flera av de förklarande texterna har också fått sig en översyn med några förtydliganden. Boken har nu också utökats till 198 sidor jämfört med 116 i tidigare utgåvor.

Det är alltså inte enbart en kosmetisk förändring, utan en översyn av metoden som helhet. Jag hoppas och tror att alla förändringar har blivit till det bättre. *(Du kan läsa mer om förändringarna på www.khmp.se)*

Om boken är ny för dig så hoppas jag att du skall få glädje av den, vare sig det är för egen del eller för din yrkesroll som exempelvis musiklärare.

Läs gärna kapitlet "Handledning" i slutet av boken. Där finns mer information om bokens metod och dess fördelar. Handledningen följs av ett förslag på en studieplan. Denna studieplan är en viktig guide till hur boken skall användas, eftersom det inte är lämpligt att läsa den från pärm till pärm. Boken är istället indelad i ett antal kapitel efter ämnesområde, som i sin tur blir svårare och svårare inom kapitlet. (Slutet på kapitel 1 är svårare än början på kapitel 2 och 3). Därför är det bäst att jobba i flera kapitel samtidigt.

Har du synpunkter eller saknar något (kanske från tidigare utgåvor), så är du välkommen att kontakta mig genom KHMP Förlag.

Aktuella adresser, telefonnummer och mailadresser hittar du på: www.khmp.se

Eventuella tillägg till denna bok, i form av ex ljudfiler, program etc. kan dyka upp på KHMP förlags hemsida: www.khmp.se.

Kenneth Holmström

Alingsås - 2006, 2011

Innehåll

Förord	3
---------------------	----------

Inledning	6
------------------------	----------

Kapitel 1

Åttondelar	9
-------------------------	----------

Åtta åttondelsbilder.....	11
Grundövning 1a	12
Att fylla en 4/4-takt med rytm	13
Rytmläsning 1a.....	14
Pauser	16
Grundövning 1b - pauser	17
Rytmläsning 1b.....	18
Bindebågar	20
Bindebågar och pauser.....	21
Rytmläsning 1c.....	22
Rytmläsning 1d.....	24
Rytmläsning 1e.....	26
Rytmläsning 1f.....	28
Rytmläsning 1g.....	30
Rytmläsning 1h.....	32
Rytmläsning 1i.....	34
Sammanfattning av kapitel 1.....	36

Kapitel 2

Sextondelar	37
--------------------------	-----------

Åtta sextondelsbilder.....	39
2/4-takt.....	39
Grundövning 2a	40
Om övningarna i kapitel 2.....	41
Rytmläsning 2a.....	42
Pauser i sextondelsbilder.....	44
Grundövning 2b - pauser	45
Rytmläsning 2b.....	46
Rytmläsning 2c.....	48
Rytmläsning 2d.....	50
Rytmläsning 2e.....	52
Rytmläsning 2f.....	54
Rytmläsning 2g.....	56
Rytmläsning 2h.....	58
Rytmläsning 2i.....	60
Sammanfattning av kapitel 2.....	62

Kapitel 3

Åttondelar och sextondelar i kombination

(3/4-takt)	63
-------------------------	-----------

Ny pausbild.....	64
Variant 1: (1 + 2 pulsslager)	65
Rytmläsning 3-1a.....	66
Rytmläsning 3-1b.....	68
Rytmläsning 3-1d.....	70
Rytmläsning 3-1f.....	72
Variant 2: (2 + 1 pulsslager)	74
Rytmläsning 3-2a.....	76
Rytmläsning 3-2b.....	78
Rytmläsning 3-2d.....	80
Rytmläsning 3-2f.....	82

Variant 3: (1 + 1 + 1 pulsslager)	84
--	-----------

Rytmläsning 3-3a.....	86
-----------------------	----

Rytmläsning 3-3b.....	88
-----------------------	----

Sammanfattning av kapitel 3.....	90
----------------------------------	----

Kapitel 4

Åttondelar och sextondelar i kombination

(4/4-takt)	91
-------------------------	-----------

Rytmläsning 4-1a.....	94
-----------------------	----

Rytmläsning 4-1b.....	96
-----------------------	----

Rytmläsning 4-1d.....	98
-----------------------	----

Rytmläsning 4-1f.....	100
-----------------------	-----

Sammanfattning av kapitel 4.....	102
----------------------------------	-----

Kapitel 5

Trioler - Del 1	103
------------------------------	------------

Oregelbundna rytmiska grupperingar.....	104
---	-----

Trioler	104
---------------	-----

Åttondelstrioler	105
-------------------------------	------------

Grundövning 5a	106
-----------------------------	------------

Rytmläsning 5a.....	107
---------------------	-----

Innan Grundövning 5b - Pauser.....	107
------------------------------------	-----

Grundövning 5b - pauser	108
--------------------------------------	------------

Rytmläsning 5b.....	109
---------------------	-----

Rytmläsning 5c.....	109
---------------------	-----

Rytmläsning 5d.....	110
---------------------	-----

Rytmläsning 5e.....	110
---------------------	-----

Rytmläsning 5f.....	111
---------------------	-----

Rytmläsning 5g.....	111
---------------------	-----

Fjärdedelstrioler	112
--------------------------------	------------

Triolstudie 1	112
----------------------------	------------

Triolstudie 2	113
----------------------------	------------

Rytmläsning 5c alt.2.....	114
---------------------------	-----

Rytmläsning 5g alt.2.....	114
---------------------------	-----

Halvnotstrioler	115
------------------------------	------------

Triolstudie 3	115
----------------------------	------------

Sammanfattning av kapitel 5.....	116
----------------------------------	-----

Kapitel 6

Trioler - Del 2	117
------------------------------	------------

Sextondelstrioler	118
-------------------------	-----

Grundövning 6a	118
-----------------------------	------------

Rytmläsning 6a.....	119
---------------------	-----

Grundövning 6b - pauser	120
--------------------------------------	------------

Rytmläsning 6b.....	120
---------------------	-----

Rytmläsning 6d.....	121
---------------------	-----

Rytmläsning 6f.....	121
---------------------	-----

Sextondelstrioler i bilder med åttondelstrioler.....	122
--	-----

Triolstudie 4	122
----------------------------	------------

Rytmläsning 6c alt.2.....	123
---------------------------	-----

Rytmläsning 6g alt.2.....	123
---------------------------	-----

Sammanfattning av kapitel 6.....	124
----------------------------------	-----

Kapitel 7

Trioler och andra notvärden i kombination	125
---	------------

Åttondelar och åttondelstrioler.....	126
--------------------------------------	-----

Förövning 1	126
-------------------	-----

Rytmläsning 7-1a.....	126
-----------------------	-----

Rytmläsning 7-1b.....	127
-----------------------	-----

Rytmläsning 7-1c.....	127
Åttondelstrioler och sextondelar	128
Förövning 2.....	128
Rytmläsning 7-2a.....	129
Rytmläsning 7-2b.....	130
Rytmläsning 7-2d.....	131
Rytmläsning 7-2f.....	132
Sextondelar och sextondelstrioler.....	132
Rytmläsning 7-3a.....	133
Sammanfattning av kapitel 7.....	134

Kapitel 8

Trettiotvåondelar 135

Grundövning 8a.....	136
Rytmläsning 8a.....	137
Grundövning 8b - pauser	139
Rytmläsning 8b.....	140
Trettiotvåondelar i kombination med andra notvärden.....	142
Rytmläsning 8-2a.....	142
Rytmläsning 8-3a.....	142
Trettiotvåondelar och sextondelstrioler.....	142
Rytmläsning 8-4a.....	143
Rytmläsning 8-4b.....	143
Sammanfattning av kapitel 8.....	144

Kapitel 9

Åttondelar och 6/8-takt..... 145

Grundövning 9a.....	146
Rytmläsning 9a.....	147
Grundövning 9b - pauser	147
Rytmläsning 9b.....	148
Rytmläsning 9c.....	148
Rytmläsning 9d.....	149
Rytmläsning 9e.....	149
Rytmläsning 9f.....	150
Rytmläsning 9g.....	150

Kapitel 10

Sextondelar och 6/8-takt..... 151

Hur skall vi göra för att komma ihåg alla dessa bilder? ..	153
Grundövning 10-1 – Grundövning 10-4	155
Övningar med sextondelsbaserade bilder i 6/8-takt.....	156
Rytmläsning 10-1a – Rytmläsning 10-4a.....	156
Rytmläsning 10-1b – Rytmläsning 10-4b.....	157
Rytmläsning 10-1c – Rytmläsning 10-4c.....	157
Rytmläsning 10-1d – Rytmläsning 10-4d.....	158
Rytmläsning 10-1e – Rytmläsning 10-4e.....	158
Rytmläsning 10-1g – Rytmläsning 10-4g.....	159
Vi blandar med andra notvärden.....	159
Rytmläsning 10-5 – Rytmläsning 10-8.....	160
Rytmläsning 10-9 – Rytmläsning 10-12.....	161
Sammanfattning av kapitel 10.....	162

Kapitel 11

Om olika taktarter..... 163

Om taktarter	164
Exempel på taktarter.....	165
Udda taktarter.....	166
5/8-takt.....	168

Rytmläsning 11-1 – Rytmläsning 11-4.....	168
Rytmläsning 11-5 – Rytmläsning 11-10.....	169
7/8-takt.....	170
Rytmläsning 11-11 – Rytmläsning 11-12.....	170
Rytmläsning 11-13 – Rytmläsning 11-14.....	171
Rytmläsning 11-15 – Rytmläsning 11-16.....	172
Taktartsbyten.....	173
Rytmläsning 11-17.....	173
Sammanfattning av kapitel 11.....	174

Kapitel 12

Uppgifter..... 175

Ex. 12-1 – Ex. 12-8	176
Ex. 12-9 – Ex. 12-17	177
Ex. 12-18 – Ex. 12-23	178

Kapitel 13

Omskrivningar..... 179

Lata rytmbilder	181
Artikulationstecken.....	182
Dubbelpunktering.....	183
Sammanfattning av kapitel 13.....	184

Kapitel 14

Övningstips för olika instrument..... 185

Övningstips för pianister.....	186
Tips för gruppundervisning.....	188
Tips för jazzmusiker (och andra).....	189
Rytmsk flerstämmighet.....	189
Tips för slagverkare (trumslagare).....	189
Sammanfattning av kapitel 14.....	190

Handledning

Handledning.....	191
Bokens fördelar	193
Dina synpunkter.....	194
Hur du beställer fler böcker.....	194

Studieplan

Studieplan	195
Studieplan forts.....	197
Slutord.....	198

Inledning

–"Vet du hur man får en elgitarrist att sänka volymen?"

–"Nej!"

–"Man sätter noter framför honom/henne!"

Detta smått elaka och lite orättvisa musikerskämt har cirkulerat en längre tid, och har kanske ett uns sanning i sig. Det gäller dock inte enbart elgitarrister utan många andra instrumentgrupper som har en stark gehörstradition.

Nu är notkunnande, turligt nog, inte den viktigaste ingrediensen i musikskapande, nej, snarare är den kunskapen tänkt som ett musikens skriftspråk. Vi behöver som bekant inte kunna skriva och läsa för att kunna prata, detsamma gäller för noter och musik.

Notkunnande skulle ändå kunna öppna många nya möjligheter till nya musikintryck och kanske fler jobb för dem som är yrkesmusiker. Det är många musikutövande som "kan" noter, eller kanske rättare uttryckt, *förstår principen för notskrift*. Jag själv förstår principen för blindskrift, men det betyder inte att jag kan läsa den. Ett skriftspråk kan bli en tung börda istället för en hjälp om man inte kan använda det på ett praktiskt sätt. Detta blir extra tydligt när en musiker som är van att spela utan noter plötsligt måste följa dem. Han eller hon känner sig plötsligt som en nybörjare, vilket kan vara förödande för självförtroendet.

Finns det då något sätt att komma över detta till synes obestigbara berg som noter ibland är?

Ja, det finns det! (Jag kommer strax till det).

Jag fick en intressant text i ett e-mail en dag. Texten har cirkulerat på internet sedan 2003 och första gången jag såg den så var den på engelska, men den finns översatt till ett flertal språk. Den belyser på ett slagfärdigt sätt hur sinnrik vår hjärna är när det gäller *textläsning*. Att vi faktiskt inte ser bokstäver när vi läser utan nästan uteslutande förlitar oss på vår förmåga att se bilder.

Prova att läsa denna mystiska text:

"En vestenkalpig unsdernöking gjord vid ett untivseriet i Enlgand har visat att utfiall de två försrta och de två sista botskevärna i alla orden i en text är ritkigt plecarade, spelar det liten roll i viklen orgnindslöfjd de övirga boskvätrena i orden kommer. Tetxen är fullt läbsar t.o.m. om de andra bokestävrna kommer hullorebmuller! Detta eftorsem vi inte läser varje enkisld botksav, utan ser bidlen av ordet som helhet."

Hur gick det? Kunde du läsa den? Jag tror de flesta inte har några större problem att läsa den här texten. Det är snarare så att det är näst intill omöjligt att läsa den exakt som den är skriven! Prova gärna själv så får du se.

Enligt en professor vid Cambridge University så är detta inte alls baserat på en vetenskaplig underökning, som texten hävdar. Men det är fascinerande ändå. Jag tycker faktiskt texten är ännu bättre på engelska, där nästan alla ord med fler än tre bokstäver är felstavade:

Aoccdrnig to a rscheearch at Cmabrigde Uinervtisy, it deosn't mtttaer in waht oredr the ltteers in a wrod are, the olny iprmoatnt tihng is taht the frist and lsat ltteer be in the rghit pclae. The rset can be a taotl mses and you can sitll raed it wouthit a porbelm. Tihs is bcuseae the huamn mnid deos not raed ervey lteter by istlef, but the wrod as a wlohe. Amzanig huh? Yaeh and I awlyas thought slpeling was ipmorantt."

Läs mer på: <http://www.mrc-cbu.cam.ac.uk/people/matt.davis/Cmabrigde/>

När vi läser en skriven text ser vi alltså inte en bokstav i taget, som sen "limmas" ihop till ett ord. Nej, istället ser vi hela ordet på en gång - **som en bild**. (om man inte har lässvårigheter). Ofta är det till och med så att vi ser flera ord på en gång! Är ordet väldigt långt delar vi kanske upp det i mindre segment som sedan sätts ihop till en helhet. Men det är nästan aldrig fråga om bokstav för bokstav.

De som är duktiga på att läsa noter ser noterna på samma sätt, som en bild eller ett ord. Genom att se dem på det här viset höjs läsförmågan radikalt.

Syftet med denna bok är att du skall utveckla detta sätt att se på noter, samt få ett förråd av rytmbilder och på det sättet bli en bättre och säkrare notläsare.

Boken riktar sig till både oerfarna och erfarna notläsare (jo, tro det eller ej men det finns att bita i för både nybörjare och proffs) och passar för alla typer av instrumentalister och sångare.

Man kan använda boken till att lära sig noter från grunden eller till att träna upp, som titeln antyder; sin *A Vista* teknik.

Du kan läsa mer om bokens metod i kapitlet "Handledning" i slutet av boken. Efter den hittar du också en *Studieplan*, som är viktig att följa för att få en lagom svår progression. (Det passar nämligen mindre bra att läsa den här boken från pärm till pärm).

Lycka till!

Om du hade extra svårt att läsa texten ovan eller text överhuvud taget, kan det tänkas att du är dyslektiker eller har någon annan läs och/eller skrivsvårighet. En dyslektiker har sämre förmåga att se ordbilder vilket tyvärr också kan innebära att du inte har samma förmåga att bli en bra notläsare. (Hoppas jag har fel). Enligt FMLS (föreningen mot läs och skrivsvårigheter) finns ca 500.000-900.000 personer i Sverige som har någon form av Läs och/eller skrivsvårighet. Så du är inte ensam i så fall.

